

Broj: 03-45.2-32-1607-15/18
Istočno Sarajevo, 22.3.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 18. sjednici BAS/TC 8, održanoj 15.03.2019. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 8

Koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 8, *Koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 8) obuhvata standardizaciju u oblasti elektrotehnike (koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori).

BAS/TC 8 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CLC/SR 28	<i>Insulation co-ordination</i>	<i>(Koordinacija izolacije)</i>
- CLC/SR 36	<i>Insulators</i>	<i>(Izolatori)</i>
- CLC/TC 36A	<i>Insulated bushings</i>	<i>(Izolovani provodni izolatori)</i>
- CLC/SR 37	<i>Surge arresters</i>	<i>(Odvodnici prenapona)</i>
- CLC/TC 37A	<i>Low voltage surge protective devices</i>	<i>(Niskonaponski uređaji za prenaponsku zaštitu)</i>
- CLC/SR 37 B	<i>Specific components for surge sresses and surge protective devices</i>	<i>(Posebne komponente za odvod prenapona i uređaji za zaštitu od prenapona)</i>
- CLC/TC 38	<i>Instrument transformers</i>	<i>(Mjerni transformatori)</i>
- CLC/SR 42	<i>High-voltage testing techniques</i>	<i>(Visokonaponske ispitne tehnike)</i>
- CLC/SR 73	<i>Short-circuit curensts</i>	<i>(Struje kratkog spoja)</i>
- CLC/TC 78	<i>Equipment and tools for live working</i>	<i>(Oprema i alat za rad pod naponom)</i>
- CLC/SR 109	<i>Insulation co-ordination for low-voltage equipment</i>	<i>(Koordinacija izolacije za niskonaponsku opremu)</i>
- CLC/SR 112	<i>Evaluation and qualification of electrical insulating materials and systems</i>	<i>(Ocjena i kvalifikacija električnih izolacionih materijala i sistema)</i>
- IEC/TC 36	<i>Insulators</i>	<i>(Izolatori)</i>

BAS O 5.0-03
Važi od: 12.2.2019.

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE
Bosna i Hercegovina, Trg Ilidžanske brigade 2b, 71123 Istočno Sarajevo,
tel. + 387 57 310 - 560, Informaciono dokumentacioni centar: +387 57 310 - 580;
faks + 387 57 310 - 575; E-mail: stand@bas.gov.ba; www.bas.gov.ba

CERTIFIED M.G.
EN ISO 9001:2008
1146028

preuzimanja evropskih standarda i direktiva Novog pristupa EU. Na osnovu tog procesa, Tehnički komiteti Instituta vrše usaglašavanje bosanskohercegovačkih standarda sa evropskim standardima, i to usvajanjem evropskih standarda kao nacionalnih. Osim toga, prilikom preuzimanja evropskih kao bosanskohercegovačkih standarda moraju da se povuku svi konfliktni nacionalni standardi za iste predmete standardizacije. Po tom principu i Tehnički komitet BAS/TC-8 vrši preuzimanje evropskih standarda i srodnih dokumenata u našu standardizaciju.

Elektroenergetski sistemi su ključno pitanje za sve zemlje. Pored funkcije električnog napajanja, oprema koja je predmet standardizacije ima i zaštitnu funkciju. Ona štiti prenosnu i distributivnu mrežu isključivanjem u slučaju kvarova. Učešće na tržištu oklopljenih postrojenja je sve veće zbog njihove veće sigurnosti, pouzdanosti i uticaja na životnu sredinu.

U trenutni sastav Tehničkog komiteta BAS/TC 8 uključeni su predstavnici preduzeća i kompanija sa teritorije Bosne i Hercegovine, Elektroprenos-Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka, Elektroprivreda BiH Sarajevo, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Čine se napori da se u rad Tehničkog komiteta uključe i predstavnici ostalih kompanija i privrednih subjekata iz oblasti koju pokriva BAS/TC 8.

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Kao ključna komponenta u lancu snabdjevanja električnom energijom, razvodna i rasklopna postrojenja igraju važnu ulogu za buduće pametne mreže. Zato tehnička i regulatorna pitanja u pogledu razvoja mreže moraju da budu u potpunosti posmatrana u kontekstu održavanja postojećih ili donošenja novih standarda.

2.3 Zahtjevi tržišta

Na svjetskom tržištu standarde iz ove oblasti donose dvije poznate organizacije, IEC i CENELEC. Nekoliko drugih organizacija donosi komparativne standarde iz ove oblasti, a to su: ISO standardi.

Da bi obezbjedili veću fleksibilnost primjene mjernih transformatora, svi standardi iz ove oblasti ne utvrđuju zahtjeve za tehnološke procese niti za konstruktorska rješenja, već samo daju zahteve za performanse proizvoda.

2.4 Aspekti zaštite okoline

Minimiziranje svih opasnosti ili rizika po okolinu koji potiču od materijala upotrebljenih u mjernim transformatorima ili prilikom radnji visokonaponskih ispitivanja biće takođe predmet budućeg rada, posebno kada su u pitanju lemljenje bez olova, upotreba laka za provodnike, usporivače plamena u plastičnim materijalima, materijale sa kadmijumom. Ove oblasti su i teme pojedinih direktiva koje se bave bezbjednošću sa aspekta zaštite životne sredine.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 8

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 8 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

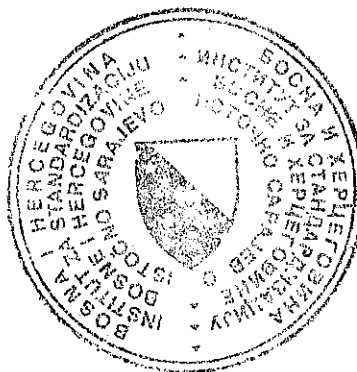
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i predloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 8;
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 8 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 8 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 8 i Instituta.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 8 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 8,
2. a/a.

DIREKTOR

Aleksandar Cincar

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a